

O RACHUNKOWOŚCI
KUPIECKIÉJ.

О РАССУЖДЕНИЯХ
КУПИЕЦКИХ.

1538
22.2.84

O RACHUNKOWOŚCI KUPIECKIEJ.

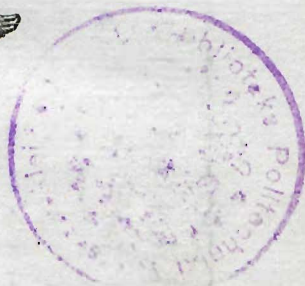
TOM II.

Buhalteria Podwójna

ZASTOSOWANA DO HANDLU I BANKIERSTWA.

PRZEZ

A. Barcińskiego.

W WARSZAWIE,
W DRUKARNI JÓZEFA WĘCKIEGO
PRZY ULICY SENATORSKIEJ N° 463.

1834.

O RACHUNKOWOŚCI
KUPISZCZYSTWA

TOM II

WARSZAWA
POLITECHNIKA
WARSZAWA I DOKUMENTY

nr. 62

Za pozwoleniem Cenzury Rządowej.

~~nr. in. 138~~

Pan

W WARSZAWIE
W Drukarni Józefa Wójcickiego
1888

BG03P/374-20

LISTA PRENUMERATORÓW.

Andrychewicz Ksawery Urzędnik K. R. S. . . .	Ex.	1
Bader	—	1
Baliński Antoni	—	1
Belejowski Konstanty.	—	1
Burski Alexander	—	1
Bachman Karol	—	1
Brykczyński Julian	—	1
Brykczyński Stanisław	—	1
Borowski Aurelian	—	1
Brodowski Antoni	—	1
Beitel Karol Profesor	—	1
Barankiewicz Szymon Naczelnik K. R. S. . . .	—	1
Borkowski Karol Rachmistrz K. R. S. . . .	—	1
Bojarski Wojciech Naczelnik Buhalterji K. R. S.	—	1
Chojecki Edward	—	1
Cieszyński Emiljan	—	1
Czartoryyski Urzędnik K. R. S.	—	1
Dowbur Walery	—	1
Drozdowski Aloizy	—	1
Dorantowicz Ksawery	—	1
Domaszewski Edward.	—	1
Daszewski Konstanty	—	1
Drzewiecki Wiktor Urzędnik Banku	—	1
Fijałkowski	—	1
Fechner	—	1
Frank kupiec	—	1
Gostkowski Karol obywatel W. K. . . . ,	—	1
Górski Ludwik	—	1

Garbiński	Ex. 7
Grabowski Karol Hrabia	— 1
Gadomski Stanisław	— 1
Gumiński Felix Referendarz Stanu	— 1
Hagenmajster Edward	— 1
Henke Gustaw Kom. Leśny K. R. S.	— 1
Jankowski Maxymilian	— 1
Jasiński	— 1
Janczewski Kazimierz Referen: K. R. S.	— 1
Kossecki Samuel	— 1
Klimaszewski Eustachy	— 1
Kuczyński Justyn	— 1
Kruszyński Referendarz Stanu	— 1
Koncewicz	— 1
Kąsinowski Elorjan Urzędnik Banku	— 1
Krzycki Alexander	— 1
Kunkel	— 1
Lasocki Roman	— 1
Lewicki Stanisław	— 1
Łoskowski Felix	— 1
Łabęcki Antoni	— 1
Łubieński Antoni Kom: Ekono: K. R. S.	— 1
Łukański Andrzej Urzędnik K. R. S.	— 1
Morawski Henryk	— 1
Meciszewski Felix	— 1
Michalski Józef	— 1
Michalski Józef	— 1
Michelis	— 1
Maćkiewicz Stanisław Kom: Ekono: K. R. S.	— 1
Niemierowski Proffessor	— 1
Opaliński Franciszek	— 1
Olszański Wilhelm Professor	— 1
Obrębski Profesor	— 2

Ostrowski Proffesor w Lublinie	Ex. 13
Piasecki Jakób	— 1
Popławski Zygmunt	— 1
Pawłowski Antoni	— 1
Paschalis Seweryn	— 1
Paschalis Władysław	— 1
Paliński Szymon	— 1
Piéro Ignacy	— 1
Parysot Alexander	— 1
Podoski Ignacy.	— 1
Paprocki Kommissarz Województwa Krakowskiego	— 1
Pozarzycki Felix Kom: Ekonom: K. R. S. . . .	— 1
Rozen Zygmunt	— 1
Roesler Teodor	— 1
Rogiński Proffesor	— 1
Rudzki Adolf	— 1
Śliwiński Antoni	— 1
Sendzimir Alexander	— 1
Surzycki Julian	— 1
Słonka Stanisław	— 1
Szydłowski Emiljan	— 1
Szylling Józef	— 1
Szwykowski	— 6
Szaniawski Konstanty	— 1
Szymanowski Felix Naczelnik Kantoru Banku.	— 1
Sobertin Proffesor	— 1
Schuman Rach.	— 1
Trembicki Józef	— 1
Tomaszewski Jozef	— 1
Tetzner Fryderyk	— 1
Trzeciński Julian	— 1
Wasiutyński Leonard	— 1
Wierciochowski Józef	— 1

Witkowski Franciszek	Ex.	1
Walewski Władysław	—	1
Wołowski	—	1
Witman Proffesor	—	1
Węgliński Adam	—	1
Wierzejski Andrzej Kom: Ekonom: K. R. S.	—	1
Volert Antoni	—	1
Zieliński Dominik	—	1
Zengteller Nepomucen :	—	1
Zamojski Angust Hrabia	—	1
Zamojski Stanisław Hrabia	—	1

W S T E P.

Porządek jest duszą czynności ludzkich, bez niego prywatny człowiek do ładu w swych interesach nieraz dojść nie może, a cóż dopiero negocjant mający prawie nieustannie przed oczyma mnóstwo ważnych interesów, od którego nadto zdanie sprawy jak najściślejsze z każdej chociażby najdrobniejszej okoliczności, wrazie potrzeby prawem jest wymagane. Czyste więc, porządne, jasne, zwięzłe i zrozumiałe utrzymywanie ksiązek, jedynym jest dowodem dobrej wiary i rzetelności kupca. Księgi takowe są dla niego samego skazówką i przewodnikiem w prowadzeniu interesów, zapewniają mu spokojność, w nie-szczęściu nawet stają się jego tarczą o którą pociski wierzycieli odbijać się muszą, a nieraz rękojmnią podźwignienia się z upadku, rozpoczęcia na nowo handlu, i dojścia do majątku za wsparciem tych nawet, których w skutku nie-pomyślnych kombinacyj handlowych mimowolnie ukrzywdził. Przeciwnie w nieładzie wszystko ginie dla kupca, nawet jego poczciwość grób w nim znajduje, — straciwszy ufność, nigdy się niepodniesie, a prawo jako niegodnego pomocy srodze karze.

Ponieważ książki kupca lub fabrykanta powinny być żywym obrazem jego czynności ze wszystkimi okolicznościami miejsca, czasu i natury; im więc krócej, zrozumiałej

i łatwiej do pojęcia wystawiają wszelkie szczegóły, tém snadniej będzie buhalterowi w mgnieniu oka wyszukać interes chociażby jak najdawniejszy, wyjaśnić go i wesprzeć dowodami pismiennymi; co w zatargach, na nieszczęście zbyt często się trafiających jest nieodzowném.

Dwojaka jest metoda utrzymywania ksiązek w celu osiągnięcia tego zamiaru: utrzymywanie pojedyncze i podwójne. Zasady i względne wartości każdej z tych metod, wyłożone zostaną w samém dziele jak tylko być może najdostateczniej; tu winienem tylko nadmienić: że rejestrowanie pojedyncze w dzisiejszym stanie buhalterji jest niezmiernie ograniczonego użytku: nieodpowiadając bowiem wszystkim celom utrzymywania większej wagi handlowych i gospodarskich ksiązek, już tylko na przedstawienie stanu dochodu i wydatków samych przekupni i mierniej zamożności rodzin, skazaném być powinno, równie u nas jak to w wielu innych krajach oddawna ma miejsce.

Wyłożę zatem w tym tomie zastosowanie buhalterji podwójnej do handlu, bankierstwa a w tomie trzecim do fabryk i znaczniejszych gospodarstw rolniczych. W końcu zaś ostatniego tomu dołączę słownik technicznych wyrazów handlowych w językach: polskim, niemieckim, francuzkim i angielskim z stosownemi objaśnieniami.

OBJAŚNIENIE SKROCEŃ

przyjętych w tém dziele.

Szybkość prowadzenia interesów jest istotną potrzebą i główną cechą handlu, a umiejętne ich kierowanie, oparte na gruntownej znajomości przedmiotów, zwyczajów i okoliczności czasowych i w przyszłości rozwinąć się mogących, jest koniecznym warunkiem ich pomyślności. — Do téj szybkości przyczynia się znacznie, lakoniczne wystawienie, i przyjęte raz na zawsze w korespondencji i buchalterji pewne skrócenia. — Dla łatwiejszego więc zrozumienia i pojęcia wszystkiego co w ciągu tego dzieła, czytelnik znaleźć może, przytoczę i objaśnię przyjęte przezemnie skrócenia.

M / T. znaczy Moja trata, to jest wexel przezemnie na inną osobę wystawiony.

M / Re: znaczy, moja remessa to jest wexel przez kogo innego na 3cią osobę wystawiony, a przezemnie jako moja własność korespondentowi lub osobie z którą prowadzę interesa przesłany lub dany.

M / W. — mój wexel, to jest wexel suchy, przezemnie i na mnie wystawiony, czyli inaczej, pismienne zobowiązanie się wypłacenia summy na terminie na nim wyrażonym, — lub też jest to wexel przezemnie na kogo innego wystawiony.

N / W. — nasz wexel. — kiedy nie sam albo ze spółką prowadzę interesa handlowe.

J / T. — Jego lub ich trata — to jest; wexel osoby która go wystawiła na siebie samą lub inną osobę.

**W /Pawła, znaczy Wexel Pawła— to jest: wexel przez
Pawła wystawiony.**

M / Roz.	—	Mój rozkaz.
M / R.	—	mój rachunek:
J / Roz.	—	jego lub ich rozkaz.
J / R.	—	jego lub ich rachunek:
R / Pawła	—	rachunek Pawła.
Roz / Pawła	—	rozkaz Pawła.
N / R.	—	na rachunek.
P /	—	podług.
